

הנדון: דוח מסכם לשנת 2022 עם ממצאים ראשוניים

כחלק מזכייה בפרס הפורום למגדר, משפט ומדיניות, חברתית עבור מחקר העוסק בקידום שוויון מגדרי בשוק העבודה, מבקשת להציג דוח אמצע.

המחקר מהווה חלק מעבודת הדוקטורט שלי, ומבקש לחקור את תופעת ההטרדות המיניות כלפי צוותי עובדים בידי זקנים השוהים במסגרות לטיפול ממושך: בחינת היבטים תרבותיים, אישיותיים, התנהגותיים וארגוניים.

המחקר הוגש לוועדת הלסינקי של הארגון בו בחרתי לחקור (רשת בית בלב מקבוצת מכבי שירותי בריאות) וקיבל את כלל האישורים הנדרשים, כמו כן המחקר כחלק מיהותו בעל רגישות גבוהה הוגש לוועדת האתיקה באוניברסיטת חיפה שביקשה לבצע הפרדה בין שאלון שיישלח לעובדים לבין שאלון שיישלח למנהלי הבתים, השינוי בוצע ובגינו נתקבל אישור הן מוועדת העתיקה והן מוועדת הלסינקי (טופס 12) שאישרה את השינוי.

השאלונים הופצו לכ- 30 אנשי צוות מאוכלוסיית היעד לשם בחינתם הן ברמת הבנה והן לשם בחינת השונות, משנראה כי השאלונים עומדים בסטנדרט הנדרש אושר סופית ע"י מנחי הדוקטורט פרופ' ישראל דורון וד"ר מיכל איזקסון להפיצם,

בתיאום עם יחידת המחקר של רשת בית בלב הוחלט כי השאלונים יופצו לאחר הסבר ממני בתחילת חודש מאי.

בתחילת חודש מאי ניתן הסברים למנהלי מוסדות האשפוז של בית בלב אודות מטרת המחקר, ואופן הביצוע.

לאחר שהביעו הבנה והסכמה הופצו השאלונים על ידי שליחת לינק בהודעת אסמס לכל העובדים במוסדות האשפוז של בית בלב.

בשל אחוזי היענות נמוכים ההודעה עם הלינק למילוי השאלון נשלח עוד מספר פעמים, כמו כן מספר שאלונים הודפסו פיזית ונתנו לעובדים שהעדיפו במילוי שאלון בדרך זו.

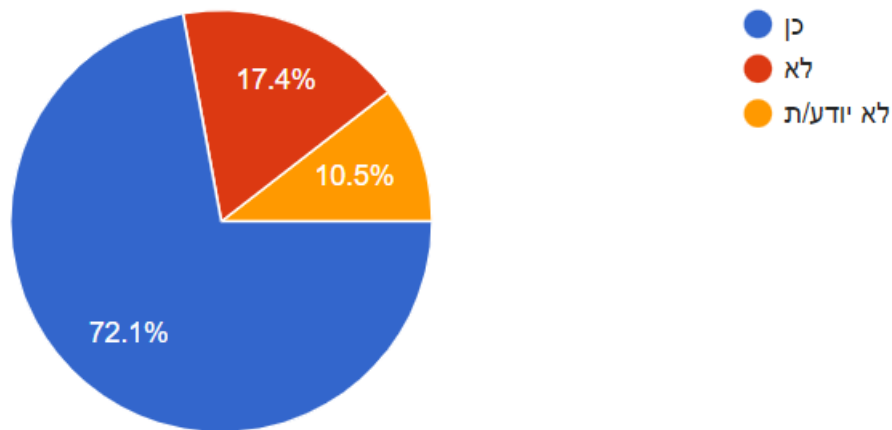
יש לציין כי לשם עידוד ההיענות, והרצון להגיע לכמה שיותר עובדים ממגזרים שונים, השאלונים תרגמו לשפת הערבית והרוסית וחולקו באופן פיזי למוסדות האשפוז.

בשל הענות נמוכה בחודש האחרון בוצע פניה למוסדות זהים נוספים אשר אינם חלק מרשת בית בלב.

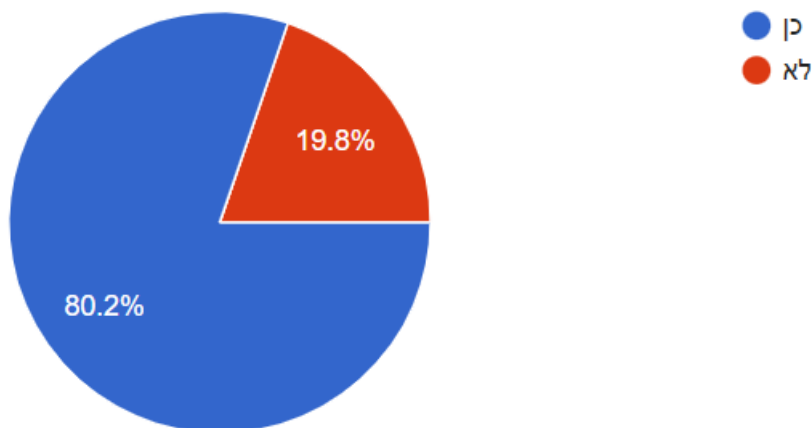
עד כה ענו על השאלון 86 עובדים.

להלן ממצאים ראשוניים:

לשאלתי האם במקום העבודה שלך תלוי תקנון בנושא מניעת הטרדה מינית במקום גלוי לכל העובדים? נמצא כי רק 72% מכלל העובדים יודעים כי במקום העבודה שלהם תלוי תקנון בנושא מניעת אלימות.

יחד עם זאת 80% ענו כי הם יודעים מי הממונה על טיפול בהטרדות מיניות במקום

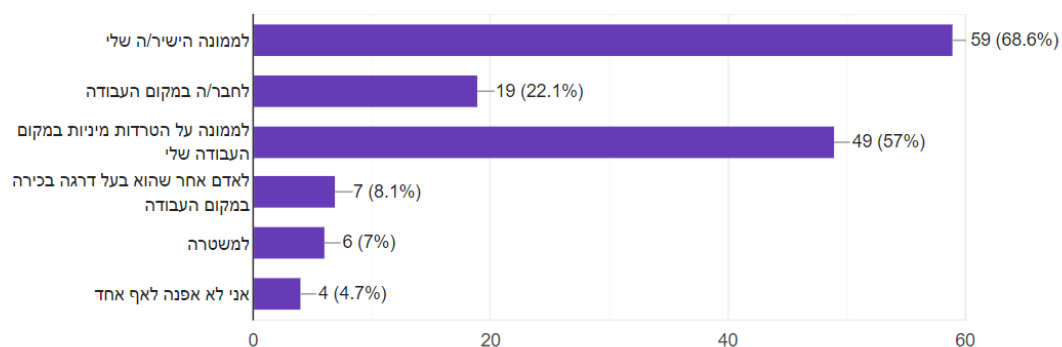

עבודתם

כ- 70% מהעובדים במידה וירגיש מוטרדים יפנו לממונה הישיר, ו 57% יפנו גם או לממונה על הטרדות מיניות.

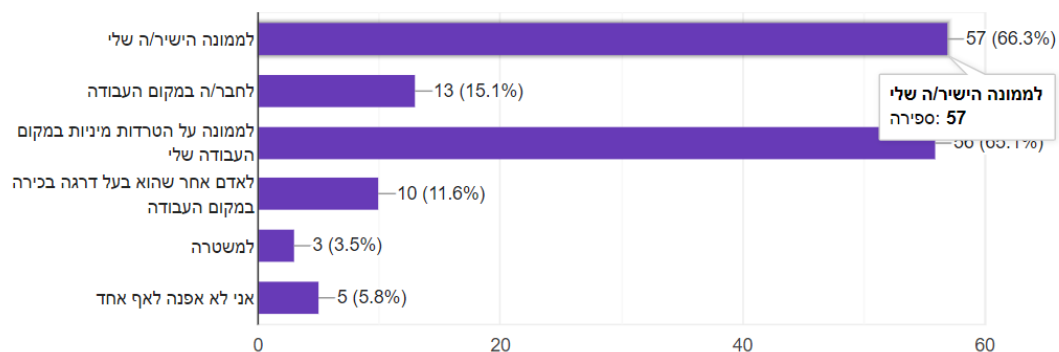
7% בלבד יפנו למשטרה, ואילו כ- 5% לא יפנו לאף אחד.

חשוב לציין כי בשאלה זו ניתנה לעובדי אפשרות לענות על מספר אפשרויות בו זמנית.

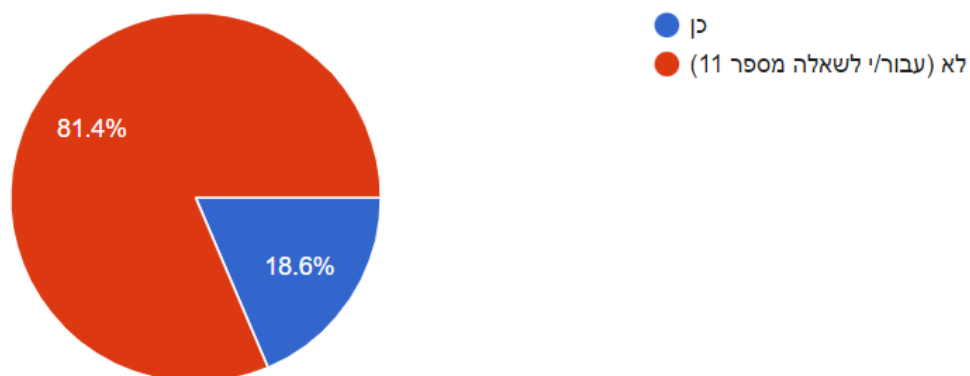

התשובות לשאלה של חשיפת עובדת לאירוע של הטרדה מינית של אחד מהעובדים בידי מטופל, אל מי תפנה/י? היו ברובן דומות לתשובות של חשיפה אישית להטרדה.

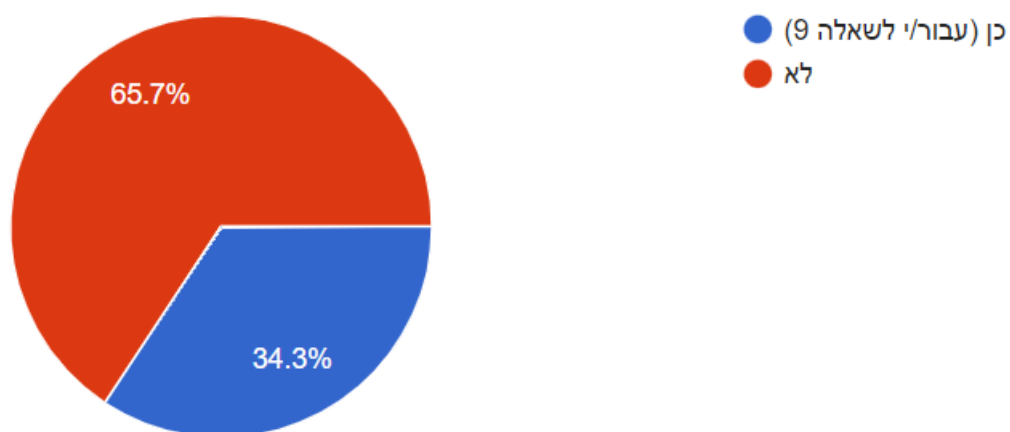
כן היה ניתן לראות כי במקרה של חשיפה פחות אנשים יבחרו לדווח למשטרה.

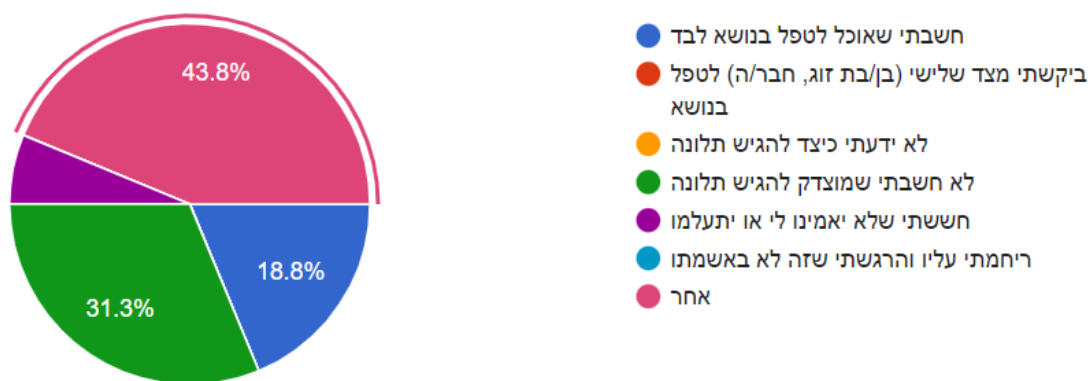
כ – 19% מהעובדים דיווחו כי הם חוו הטרדה מינית במהלך עבודתם

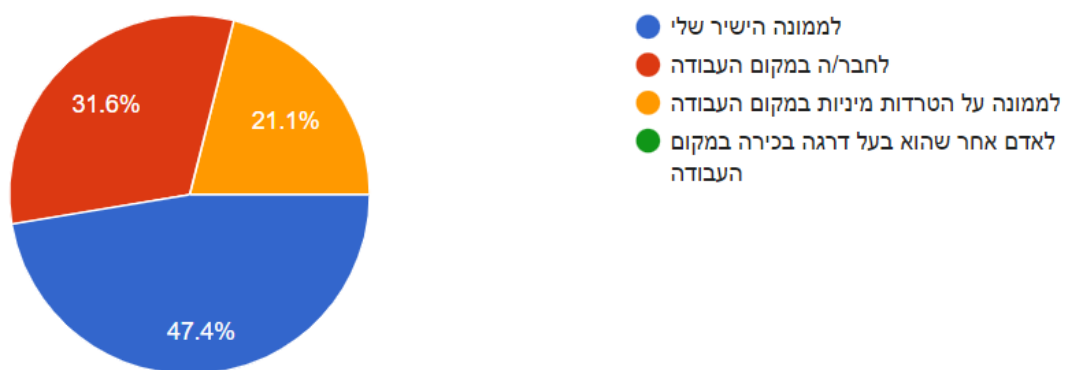
אך רק כ- 66% מתוכם לא דיווחו למישהו מהממונים במקום עבודתם על אירוע של הטרדה מינית כלפיו מידי אחד הדיירים במקום.

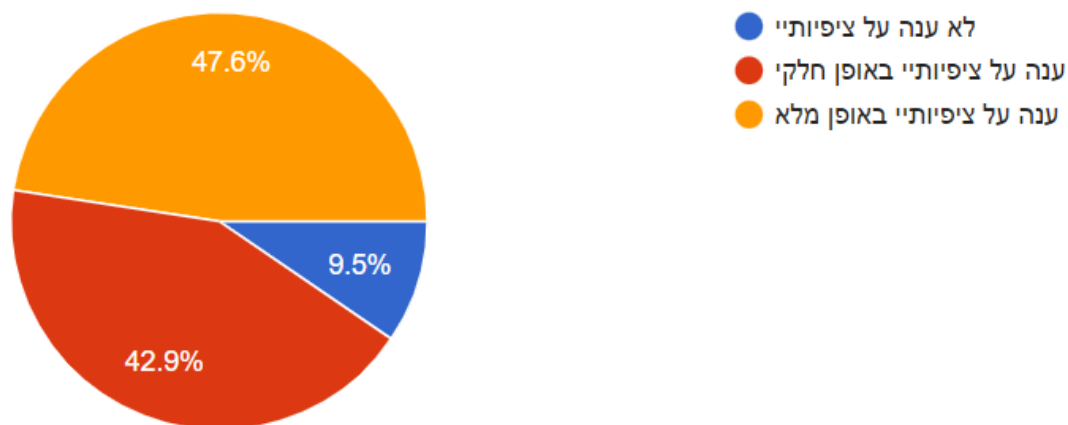
עובדים שלא דיווחו טענו כי לא חשבו שזה מוצדק להגיש תלונה (31%), 18% טענו כי חשבו שיוכלו לטפל בנושא לבד, 6% חששו שלא יאמינו להם, ו 44% ציינו שבשל סיבה אחרת החליטו לא לדווח.

47.4% מהעובדים שכן דיווחו בחרו לדווח לממונה הישיר, 31% לחבר במקום העבודה ורק 21% לממונה על הטרדות מיניות במקום העבודה.

47.6% מהעובדים שדיווחו טענו כי הטיפול בדיווח ענה על ציפיותיהם באופן מלא, 42.9% דיווחו כי הטיפול בדיווח ענה באופן חלקי בלבד על ציפיותיהם, ו 9.5% דיווחו כי הטיפול בדיווח לא ענה כלל על ציפיותיהם.

29% מהעובדים דיווחו כי היו עדים במהלך עבודתם לאירוע הטרדה מינית כלפי עובד אחר מידי דייר, אך רק 32.6% דיווחו על כך.

בבחינת סובלנות הארגון להטרדה מינית נמצא כי כ 75% מסכימים שהארגון בו הם עובדים עורך חקירות יסודיות בנוגע להטרדה מיני, אוכף ענישה נגד המטרידים, ונגד מנהלים המאפשרים הטרדה מינית, וכי ננקטות פעולות ונעשים מאמצים כנים וסבירים למניעת הטרדה מינית ועצירתה.

בבחינת האקלים החברתי במוסד ציינו 85%-90% מהעובדים כי יחסיהם עם הממונים עליהם טובים, וכי הממונים מעודדים ומסייעים בפתרון בעיות.

75%-80% מהעובדים ציינו כי הממונים עליהם קשובים להצעות בנושאים הקשורים לעבודה. 60% ציינו כי מוצעות להם הזדמנויות להכשרות מקצועיות.

70% מהעובדים ציינו כי הם לא מקבלים את המשאבים הנדרשים להתמודד עם העומסים בעבודה.

60% מרגישים כי מבחינה חברתית מקום העבודה שלהם נחשב כבעל יוקרה. וכי הם זוכים למילות הערכה מהממונים עליהם על ביצוע עבודה טובה.

52% מרגישים כל הכל נקבע מלמעלה, וכי ישנו פיקוח על עבודתם.

בבחינת ההתנהגויות הנחשבות על ידי העובדים כהטרדה מינית נמצא כי:

התנהגויות כגון:

60% מאמינים כי אדם המספר סיפורים ובדיחות גסות אינה מהווה הטרדה מינית

25% סברו כי הערות מיניות בנוכחות אחרים אינה נחשבת כהטרדה מינית

35% חושבים כי הערות שליליות לגבי גברים שהם "נשיים מידי" או לגבי נשים שהן "גבריות מידי" אינה נחשבת כהטרדה מיני.

15% חושבים כי אדם הנוגע באחרים באופן שגורם להרגיש שלא בנוח – לא נחשב להטרדה מינית

10% סברו כי אדם הגורם לאחרים להתנהג בצורה סקסיסטית, בניגוד לרצונם לא מהווה הטרדה מינית

בהתנהגויות אשר עליהם הייתה הסכמה של מעל 90% כי הן נחשבו הטרדה מינית נכללו:

אדם המנסה לגרום לאחרים לדבר על נושאים מיניים בניגוד לרצונם

אדם המעיר הערות פוגעות בקשר למראה גופם של אנשים או חיי המין שלהם

אדם הגורם לאחרים להרגיש שלא בנוח, על ידי נעיצת מבטים בישבן

אדם המראה תמונות או סיפורים פורנוגרפיים

אדם המבקש שוב ושוב לצאת איתו, למרות שנאמר לו "לא"

אדם המרמז שאחרים עשויים לקבל תגמול עבור משהו מיני

אדם המאיים לנהוג באחר שלא כראוי אם לא יעשה משהו מיני

אדם הנותן תשומת לב מינית מיוחדת למי שאינו מעוניין בכך

בשאלות המתייחסות להתנסויות העובדים ביחסיהם מהדיירים נמצא כי:

1 – אף פעם	2 – פעם או פעמיים	3 – לפעמים	4 – בתכיפות	5 – לעיתים קרובות	
44 עובדים	20 עובדים	13 עובדים	6 עובדים	2 עובדים	סיפר/ה בדיחות או סיפורים גסים

73 עובדים	4 עובדים	5 עובדים	1 עובדים	2 עובדים	ניסה לדבר איתך על התנסויותיך המיניות, בניגוד לרצונך
57 עובדים	14 עובדים	9 עובדים	4 עובדים	1 עובדים	אמר/ה דברים מיניים פוגעים בנוכחות אחרים או בהיותכם לבד
60 עובדים	12 עובדים	10 עובדים	1 עובדים	1 עובדים	העיר/ה הערות פוגעות בהקשר למראה גופך
51 עובדים	16 עובדים	11 עובדים	4 עובדים	3 עובדים	גרם/ה לך להרגיש שלא בנוח על ידי נעיצת מבטים
73 עובדים	4 עובדים	6 עובדים	1 עובדים	1 עובדים	הראה/תה לך תמונות או הודעות גסות
76 עובדים	2 עובדים	3 עובדים	3 עובדים	1 עובדים	רמז/ה שאת עשויה לקבל תגמול עבור משהו מיני
67 עובדים	7 עובדים	7 עובדים	2 עובדים	2 עובדים	נגע/ה בך כך שהרגשת לא בנוח
73 עובדים	2 עובדים	6 עובדים	2 עובדים	2 עובדים	ניסה/תה לגעת ברגליך או בחלקים אחרים בגופך
65 עובדים	8 עובדים	8 עובדים	2 עובדים	1 עובדים	נתן/ה לך תשומת לב מינית שלא היית מעוניין/ת בה
79 עובדים	0	4 עובדים	1 עובדים	1 עובדים	העליב/ת אותך בכך שהתייחס/ה

					לנטיותיך המיניות (למשל, אמר/ה שאת/ה לסבית/הומוסקסואל)
79 עובדים	0	4 עובדים	1 עובדים	1 עובדים	אמר/ה שאינך מספיק נשית / גברי
77 עובדים	1 עובדים	5 עובדים	1 עובדים	1 עובדים	אמר/ה דברים מבזים ומשפילים ביחס לחיי המין שלך
73 עובדים	4 עובדים	5 עובדים	2 עובדים	1 עובדים	סיפר/ה לך שהוא/היא נמשך/ת אליך / חולם/ת עליך באופן מיני
79 עובדים	0	4 עובדים	1 עובדים	1 עובדים	התחכך/ה בך / נחשף/ה בפנייך / הכניס/ה יד אל מחשוףך או מכנסייך ללא הסכמתך

כאשר נתבקשו לסווג את סוג ההטרדה נמצא כי:

21% ציינו כי הוטרדו באמצעות מילים, משפטים, הצעות

5% טענו כי הוטרדו באופן פיזי כגון: נגיעה, נשיקה, ליטוף, חיבוק.

1.5% חשו כי הוטרדו באמצעים דיגיטליים – תמונות, הודעות, מיילים, מכתבים

78% כתבו כי לא הוטרדו.

מגדר המטרידים על פי תשובותיהם של העובדים התפלג 83.3% גברים, 4.2% נשים ו-

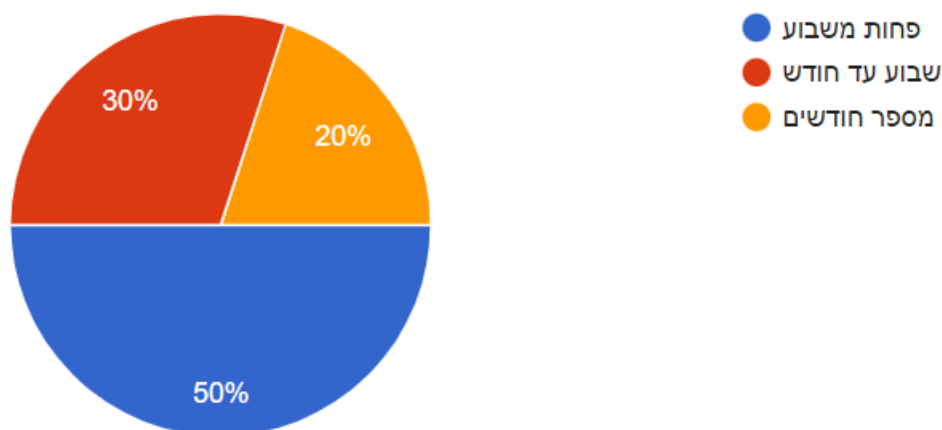
12.5% גם גבר וגם אישה.

57% מההטרדות התרחשו במרחב הציבורי (חדר אוכל, מרפסת, מכוני טיפול), 48% בחדרו של המטופל, מקומות נוספים בהן התרחשו ההטרדות באחוזים נמוכים יותר (5%) במשרד ההנהלה, במשרד האישי של העובד.

41% מהמוטרדים ביקשו מהמטריד להפסיק, 18% התייחסו להטרדה בהומור, 14% ביקשו מהמטריד שיפסיק ואם לא כן יפנה להנהלה, 14% לא הגיבו כלל, ו-9% הגיבו באופן פיזי, 5% ציינו כי הגיבו אחרת.

20% מהעובדים טענו כי היו חשופים להטרדה מספר חודשים, 30% היו חשופים להטרדה עד חודש, ו-50% פחות משבוע.

40% מהעובדים ציינו כי עובדים במשמרות.

מאפייני המטרידים היו שונים החל ממוצאו

40% מהמטרידים היו יהודים, 18% רוסים, 6% מוסלמי, 3% נוצרי, 18% אחר.

שהות הדיירים המטרידים במוסד נע בין חודשים לשנים, 51.5% מהמטרידים שהו במוסד עד 3 חודשים, 15% בין שנה לשנתיים, 27% שנתיים ומעלה.

מידת עצמאותם של המטרידים נע בין עצמאות שלמה למצב סיעודי לחלוטין הנזקק לעזרה רבה, 53% מהמטרידים במידת עצמאותם הייתה מלאה, 28% נזקקו לעזרה קלה ואילו 19% נזקקו לעזרה מלאה.

72% מהעובדים שענו על השאלון היו נשים, גילאי העובדים נע בין 19.5 שנים ל- 60, שנות השכלת העובדים נע בין 12 שנים ל- 26, 57% מהעובדים חילוניים, 33% מסורתי.

בברכה

דנה עוז